

інняті нам кінець 2010 року, практично не мають перспектив на працевлаштування.

Тому на порядок денний, як на наш погляд необхідно у повному обсязі виконати завдання, передбачені в обласній Програмі на 2011 рік, згідно яких слід забезпечити на ринку активність самих безробітних: працевлаштувати не менше 31,8 тис. громадян створити 17,4 тис. нових місць. Мова йде саме про нові робочі місця. Адже зараз поряд із створенням йде їх миттєва ліквідація. Реальний приріст з початку року становить 6229 осіб.

По ряду напрямків соціального захисту постраждалих громадян зберігається проблема розриву між обсягом видатків на забезпечення прав "чорнобильців", визначених чинним законодавством України та можливостями бюджетів.

Серед таких програм – пільги на медичне обслуговування громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. За рахунок цих коштів здійснюється

забезпечення постраждалих громадян медикаментами через мережу аптек за безплатними рецептами лікарів. На протязі останніх 3-х років обсяг фінансування відповідних видатків не перевищує рівня 3,4 млн. грн. на рік при мінімальній потребі 7,5 млн. грн. Збільшення фінансування можливе за умови додаткових надходжень до обласного бюджету із централізованого бюджету.

Таким чином пріоритетом державної політики залишається підвищення рівня соціальних стандартів, які забезпечували б людям гідне життя. Не дивлячись на те, що завдяки зростанню рівня життя за рахунок зарплат, пенсій, чисельність одержувачів державної допомоги малозабезпеченим сім'ям поступово зменшується.

За нинішніх непростих економічних та фінансових умов найголовніше – не допустити поширення бідності ні серед працюючих, ні серед мало захищених верств населення, зокрема пенсіонерів, інвалідів, багатодітних.

Література

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Гнибіденко І.Ф. Сільська соціальна інфраструктура: аспекти розвитку та зайнятість населення. Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України. – К.: 2006. – 54 с.
3. Державна соціальна політика і рівень життя населення в Україні. Випуск 1(12). – К.: 2009.
4. Лібанова Е., Палій О. Ринок праці та соціальний захист. – К.: Основи, 2007. – 492 с.
5. Макарова О.В. державні соціальні програми: теоретичні аспекти, методика розробки та оцінки. – К.: Лра-К, 2004. – 328 с.

УДК 330.341.004

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Чорнодон В.І. – к.е.н.

Вінницький інститут економіки

Оновлення та вдосконалення організаційно-економічних відносин підприємств потребує розробки та реалізації виробничо-господарських рішень. Стратегія – це узагальнена модель дій, необхідних для досягнення поставлених цілей шляхом координації і поширення ресурсів.

Стратегія інноваційного розвитку передбачає використання конкретної переваги об'єкта, що базується на принципово новій технології, товарі або їх комбінації.

Стратегія розвитку підприємства дозволяє забезпечувати його науково-технічній політиці стійкість при збереженні

головних стратегічних напрямків з досягнення поставлених цілей інноваційного розвитку, з одного боку, а з іншого, - при визначенні гнучкості і спроможності змінювати напрямки-розвитку відповідно до умов зовнішнього середовища, що постійно змінюється. Тому основне завдання формування стратегії передбачає розробку плану дій або наміченої стратегії та її адаптування до середовища.

Вплив стратегічного управління інноваційними процесами на ефективність функціонування підприємств визначається адекватністю ринковій економіці, інтеграці-

сю науки та виробництва, реалізацією державних науково-технічних пріоритетів, підвищенням сприйнятливості виробництва до нововведень, забезпеченням розширеного відтворення усіх стадій інноваційного процесу.

Інноваційна діяльність як одна із форм інвестиційної діяльності здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу, що включає:

- випуск і розповсюдження принципово нових видів техніки і технології прогресивні міжгалузеві структурні зрушення;

- реалізацію довгострокових науково-технічних програм з великими строками окупності витрат;

- фінансування фундаментальних досліджень для здійснення якісних змін у стані продуктивних сил;

- розробку і впровадження нових, ресурсозберігаючих технологій, призначених для поліпшення соціального і екологічного становища [1].

Особливостями їх орієнтації на інноваційний розвиток є: відкриття нових наукових концепцій та закономірностей розвитку виробництва та використання отриманих знань для розробки нової продукції. Виходячи з цього, концептуальний підхід щодо формування інноваційної стратегії підприємства, який сприяє забезпеченню системності в процесі розробки самої інноваційної моделі, створює умови для вирішення питань організації управління інноваціями, а також дозволяє формувати ефективний інструментарій її розробки та реалізації.

Стратегія інноваційного розвитку базується на науково-технічних прогнозах і формується з урахуванням можливих винаходів та технологічних проривів у тій чи інших галузі у той період, на який розробляється стратегія.

Стратегія інноваційного розвитку передбачає створення та використання нововведень різних типів:

- пріоритетні дослідження та розробки: збільшення асигнувань; стабілізація асигнувань; зниження асигнувань; одночасне проведення фундаментальних досліджень і розробок; створення нової продукції; створення нової технології тощо;

- технологічні розробки (проекти): вдосконалення діючої; підтримка діючої; використання нової технології тощо;

- розвиток (вдосконалення) потужностей (проекти): створення нових; підтримка існуючих; розширення існуючих; удосконалення робочих місць; введення змін в організацію; згортання раціоналізації; концентрація та централізація; децентралізація та створення невеликих виробництв; децентралізація системи управління виробництвом.

- розробки відносно якості та продуктивності: використання концепції «груп якості»; впровадження комп'ютерної технології; система управління якістю виробництва тощо.

Впровадження комплексного інноваційного підходу дозволяє підприємствам швидко розвиватися та захоплювати все більші ринки високоякісною продукцією. При цьому саме інновації дають такі можливості прискорення темпів їх розвитку [2].

Застарілі знання та невикористані результати досліджень спонукають до пошуку нових технологій та конструкторських рішень. Кожне підприємство вирішує для себе: або використовувати послуги науково-дослідних організацій, або створювати власну розвинену підсистему НДПКР; можливі також комбінації зазначених підходів. Власні дослідження та розробки традиційно здійснювались на науково-виробничих об'єднаннях України, формуючи їхній досить високий науково-технічний потенціал.

При формуванні стратегії розвитку системи слід обумовлювати варіативність шляхів досягнення поставлених цілей з врахуванням прогностичних матеріалів подальшого розгортання ситуації на відповідному ринку. Стратегія інноваційного розвитку спрямована на досягнення цілей окремих суб'єктів має враховувати прогноз глобального розвитку, трансформаційні зміни, що сприятиме зміцненню їх ринкових позицій. На підвищення рівня економічного ефекту такої діяльності значною мірою впливає рівень організованості системи.

При формулюванні стратегії інноваційного розвитку системи слід акцентувати увагу на те, що цілі системи і її компонентів у змістовому і кількісному значеннях, як правило, не співпадають. Будь-яка система розвивається на основі протиріч, конкуренції, різноманітності та форм її функціонування.

У відповідності до прийнятої в Україні Стратегії інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки, в умовах глоба

лізаційних викликів створення системи інвестування інноваційної діяльності, в тому числі наукової, яка відповідає сучасним вимогам ринкової економіки і забезпечить фінансову підтримку наукової та інноваційної діяльності, достатньої для досягнення результатів світового рівня, має базуватись на визначених принципах [3]:

– чіткої диверсифікації джерел і механізмів функціонування залежно від етапів інноваційного процесу;

– використання переважно конкурсних (конкурентних механізмів інвестування в наукову та інноваційну діяльність);

– раціонального використання прямих і опосередкованих способів інвестування в наукову та інноваційну діяльність;

– орієнтації державних інвестицій в науку та інновації на стимулювання притоку в ці сфери недержавних коштів, особливо заощаджень громадян.

Стратегія інноваційного розвитку має відповідати принципам системності, базуватись на плановому характері дій, відповідати новітнім дослідженням та розробкам у сфері застосування, що визначає основу створення конкурентних переваг підприємства в сучасних умовах.

Література

1. Закон України “Про інвестиційну діяльність” № 1560–XII від 18.09.91р. (із зм.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
2. Йохна М.А., Стадник В.В. Економіка і організація інноваційної діяльності – К.: Видавничий центр “Академія”, 2005.- 400 с.
3. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-1020 роки в умовах глобалізаційних викликів / Авт.-упоряд: Г.О. Андрощук, І.Б. Жиляєв, Б.Г. Чижевський, М.М. Шевченко. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.

УДК 338

РОЛЬ ТА МІСЦЕ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Янчук Т.В.

Вінницький інститут економіки

В сучасних умовах економіка України ставить нові завдання перед аналізом підприємства для забезпечення стійкості його діяльності, без чого не може нормально функціонувати жодне підприємство. Ефективність діяльності підприємства багато в чому залежить від того, наскільки швидко і правильно воно орієнтується у вирі ринкових відносин, наскільки точно і безпомилково вибирає ділових партнерів. У сучасних умовах становлення ринкової економіки багато підприємств України характеризуються нестабільним і навіть кризовим фінансовим станом, таке положення у свою чергу негативно відбивається на стані економіки країни в цілому. Тому впровадження стратегічного управління дозволить вчасно виявляти й усувати недоліки у діяльності і знаходити резерви поліпшення стану підприємства і його платоспроможності.

Відомий факт, що стратегічне управління передбачає встановлення цілей підприємства, підтримання взаємовідносин із зовнішнім середовищем, що дозволяє

досягти поставлених цілей, відповідає потенціалу та можливостям підприємства і дає змогу чутливо реагувати на зовнішні зміни [2].

Взагалі, стратегічне управління підприємством – це таке управління, яке спирається на людський потенціал як основу підприємства, орієнтує виробничу діяльність на запити споживачів, гнучко реагує і проводить вчасні зміни в організації, які відповідають виклику збоку оточення і дозволяють досягти конкретних переваг, що у сукупності дає можливість підприємству існувати в довгостроковій перспективі, досягаючи при цьому власних цілей.

Проблеми стратегічного управління підприємствами висвітлені у працях таких вітчизняних та зарубіжних вчених як: Б. Бернана, І. Балабанового, В. Віссемо, В. Василенко, В. Герасимчука, Л. Довганя, Дж. Еванса, В. Єфремова, Б. Карлофа, У. Кінга, Д. Кліланда, В. Квартальнова, Д. Кенуела, М. Мартиненка, М. Мескона, Н. Моїсєєвої, А. Міщенко, В. Пономаренка, Є. Панченка, С. Прахалада, А. Петігрю, С.